

Sygn. akt II Ka 235/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Zawiślak
Protokolant:	st. sekr. sąd. Anna Sieczkiewicz

przy udziale prokuratora Artura Kaznowskiego

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2016 r.

sprawy **K. W.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 178 a §4 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Garwolinie

z dnia 20 stycznia 2016 r. sygn. akt II K 868/14

wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy; zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 140 złotych tytułem kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt II Ka 235/16

UZASADNIENIE

K. W. został oskarżony to, że w dniu 28 października 2014 roku na drodze publicznej, trasie nr (...)w D., pow. (...), woj. (...), kierował samochodem m-ki P. nr rej. (...), będąc w stanie nietrzeźwości 1,25 mg/l i 1,09 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, przy czym czynu tego dopuścił się pomimo orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Garwolinie, prawomocnego wyroku o sygn. akt II K – 690/102, zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych,

tj. o przestępstwo określone w art. 178a § 1 kk

Sąd Rejonowy w Garwolinie wyrokiem z dnia 20 stycznia 2016 r., sygn. II K 868/14:

I. oskarżonego **K. W.** uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu z art. 178a § 4 kk i za ten czyn na podstawie art. 178a § 4 kk stosując dyspozycję art. 4 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego karę 6 (sześciu miesięcy) pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 (pięciu) lat;

III. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 210 zł tytułem kosztów sądowych.

Apelację od przedstawionego wyżej wyroku wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając go w całości na korzyść K. W.. Wyrokowi temu zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, wyrażający się w uznaniu, że w stosunku do K. W. nie zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna, co skutkowało zaniechaniem orzeczenia warunkowego zawieszenia wykonania wymierzonej mu kary pozbawienia wolności, w sytuacji, gdy postawa i zachowanie się K. W. uzasadniałoby przyjęcie stanowiska, że zachodzi w niniejszej sprawie szczególnie uzasadniony przypadek i zasadne było zawieszenie orzeczonej w stosunku do niego kary pozbawienia wolności;
2. rażąco niewspółmierność kary oraz środków karnych orzeczonych w stosunku do K. W., wyrażającą się wymierzeniu mu kary 6 miesięcy pozbawienia wolności, podczas, gdy wystarczającym i zasadnym byłoby wymierzenie K. W. kary 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów obrońca oskarżonego wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie K. W. kary 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 roku,

ewentualnie o

- uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Garwolinie.

Na rozprawie apelacyjnej nie stawił się oskarżony, ani jego obrońca – o terminie zawiadomieni prawidłowo. Prokurator wniósł o utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego nie jest zasadna i nie zasługiwała na uwzględnienie. Wysunięte w niej zarzuty oraz przytoczona na ich poparcie argumentacja nie dostarczyły podstaw do uznania kontestowanego orzeczenia za nietrafne.

Na wstępie podkreślić należy, iż nie budzi zastrzeżeń Sądu II instancji ani wymiar kary orzeczonej wobec oskarżonego, ani rozstrzygnięcie w kwestii warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Celem klarownego uporządkowania wyводу, odmiennie w stosunku do kolejności podniesionych przez obrońcę zarzutów, za zasadne w pierwszej kolejności uznano odniesienie się do samego wymiaru kary, następnie do kwestii zastosowania wobec oskarżonego instytucji warunkowego zawieszenia jej wykonania.

W ocenie Sądu Okręgowego, ze szczegółowej analizy całokształtu materiału dowodowego wynika, iż w realiach niniejszej sprawy, karą rażąco surową nie jest kara 6 miesięcy pozbawienia wolności, a tylko w takiej sytuacji jej wymiar mógłby zostać ad quem skorygowany.

Rażąca niewspółmierność kary jest uchybieniem, o którym można mówić jedynie wówczas, gdy suma zastosowanych kar i środków karnych, wymierzonych za popełnione przestępstwo, nie odzwierciedla należyte stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie zapewnia realizacji celów kary. Ponadto, orzeczona kara lub środek karny mogą być uznane za niewspółmierne, gdy nie uwzględniają w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnionego czynu, jak i osobowości sprawcy.

Zdaniem Sądu II instancji, oceniając dokonany przez Sąd Rejonowy wymiar kary przez pryzmat wymogów płynących z art. 53 kk, w przedmiotowej sprawie nie mamy do czynienia z sytuacją rażącej niewspółmierności kary orzeczonej wobec oskarżonego.

Bezsprzecznie, wina i społeczna szkodliwość czynu są znaczne. K. W., będąc uprzednio karany za czyn z art. 178a § 1 kk, w okresie obowiązywania wobec niego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, kierował samochodem mając odpowiednio: I próba - 1,25 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, stanowiące równowartość 2,5 ‰ alkoholu we krwi oraz II próba - 1,09 mg/l czyli 2,18 ‰. Wartość progową, przewidzianą przez ustawodawcę z art. 115 § 16 kk - 0,5 ‰ lub 0,25 mg/l - decydującą o stanie nietrzeźwości i zarazem o uznaniu czynu za przestępstwo, przekroczył zatem ponad 4-krotnie. W zaskarżonym wyroku odpowiednio zważono także zachowanie oskarżonego bezpośrednio po zdarzeniu, polegające na próbie uniknięcia odpowiedzialności karnej poprzez celowe niezatrzymanie się do kontroli policyjnej, podjętą ucieczkę, przejechanie znacznego odcinka drogi oraz nakłonienie kolegi z nim podróżującego do zamiany miejsc i wzięcia całej winy na siebie. Oskarżony swoim czynem, poruszając się po drodze publicznej w stanie nietrzeźwości, stworzył także poważne niebezpieczeństwo nie tylko dla siebie i pasażera swojego auta M. D., ale również dla innych uczestników ruchu drogowego. Rozmiary szkody grożącej życiu i zdrowiu tych osób, nawet przy przyjęciu, iż droga, którą poruszał się oskarżony nie cechuje się dużym natężeniem ruchu, były zatem ogromne. Bezsprzecznie mała liczba poruszających się po tej drodze pojazdów, skorelowana ze znacznym stanem nietrzeźwości oskarżonego warunkowała to, iż nie przykładął on nadmiernej wagi do zachowania należytej ostrożności na drodze, co mogły pociągnąć za sobą tragiczne skutki. W dniu zdarzenia nie przyświecał mu także żaden ważny cel, ani przyczyna, dla której zmuszony był kierować samochodem w stanie nietrzeźwości. Chciał on jedynie przejechać się autem z kolegą, zachowując się tym samym lekkomyślnie i nieodpowiedzialnie.

W ocenie Sądu Okręgowego, mimo, iż nie wskazano tego wprost w uzasadnieniu pierwszoinstancyjnym, co ocenione może być jedynie przez pryzmat art. 455a kpk, orzeczonej wobec oskarżonego przez Sąd Rejonowy w Garwolinie wymiar kary 6 miesięcy pozbawienia wolności uwzględnia także okoliczności łagodzące w postaci zachowania się oskarżonego w toku niniejszego postępowania karnego, zarówno w fazie przygotowawczej, gdzie przyznał się on do winy i nie utrudniał postępowania, jak i w fazie sądowej, gdzie wyraził swoją skuchę.

Przypomnieć w tym miejscu należy, iż czyn z art. 178a § 4 kk zagrożony jest karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Wyrokując w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy zasadnie więc uznał, iż karą adekwatną do przypisanego oskarżonemu czynu będzie kara 6 miesięcy pozbawienia wolności, która odpowiada prawno-karnej ocenie czynu oskarżonego oraz osobistym cechom sprawcy. Stanowi ona należycie zważony bilans i kompilację wskazanych powyżej okoliczności obciążających i łagodzących. Jednocześnie nadano im właściwą rangę i znaczenie.

Liczne, wskazane wyżej okoliczności poważnie obciążające oskarżonego, nie pozwalają na przyjęcie, iż postulowana przez obrońcę kara 3 miesięcy pozbawienia wolności, stanowiąca dolną granicę zagrożenia ustawowego czynu z art. 178a § 4 kk, byłaby w realiach tej sprawy karą sprawiedliwą. Z tych też względów, jego wniosek o obniżenie wymiaru kary w orzeczeniu reformatoryjnym Sądu II instancji nie zasługiwał na uwzględnienie.

Odnosząc się bezpośrednio do zarzutu dotyczącego pozytywnej prognozy kryminologicznej, wskazania wymaga, iż wymiar kary jak i jej ewentualne warunkowe zawieszenie stanowią zagadnienia ściśle ze sobą związane, a rozstrzygnięcie o zasadności warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności stanowi integralną część orzeczenia o karze i w istotnym stopniu wpływa na drugoinstancyjną ocenę, czy orzeczona represja karna nosi cechy rażącej niewspółmierności w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013 r., sygn. II KK 131/13, LEX nr 1319254).

W ocenie Sądu Okręgowego, w stosunku do K. W. niemożliwym było jednak sformułowanie pozytywnej prognozy kryminologicznej, niezbędnej w myśl art. 69 § 1 kk - dla obdarzenia go dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia wykonania wobec niego kary pozbawienia wolności, a tym samym dla przyjęcia, iż rozstrzygnięcie takie umożliwi osiągnięcie wobec niego celów kary.

Zważyć należy, iż postawa oskarżonego, wiążąca się z wielokrotnym popełnianiem przezeń przestępstw (dane o karalności K. W. k. 18), wskazuje, iż w sposób cechujący się przekonaniem neguje on wartości chronione porządkiem prawnym, a tym samym przejawia skłonności do jego naruszania. Z uwagi na poprzednie skazania ponad wszelką wątpliwość, podsądny miał pełną świadomość wszystkich, ewentualnych skutków karnych swojego czynu. Za uznaniem, iż w przedmiotowej sprawie nie istnieje pozytywna prognoza kryminologiczna, przemawiają także okoliczności zdarzenia m.in. działanie bez wyraźnego powodu oraz nieskuteczność dotychczas stosowanych wobec niego kar i środków karnych, która prowadzi bezpośrednio do wniosku, iż jedynie bezwzględna kara pozbawienia wolności, jaką odbędzie on w warunkach izolacji penitencjarnej, pozwoli uzmysłwić oskarżonemu naganność jego zachowania i powstrzyma go przed popełnieniem podobnych czynów w przyszłości. Jego zachowanie, z uwagi na ogromną liczbę wypadków drogowych, do jakich przyczyniają się nietrzeźwi kierowcy, wymagało zdecydowanej, a zarazem sprawiedliwej reakcji ze strony wymiaru sprawiedliwości.

W kontekście powyższego, całościowa ocena podstaw prognozy kryminologicznej powoduje, iż za zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności nie przemawia ani postawa sprawcy, ani jego właściwości i warunki osobiste, ani dotychczasowy sposób życia, ani zachowanie się po bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa, które, co charakterystyczne, uległo zmianie dopiero, kiedy sytuacja, w jakiej znalazł się oskarżony i świadczące przeciwko niemu dowody nie nasuwały właściwie wątpliwości co do jego sprawstwa. Reasumując, w przekonaniu Sądu Okręgowego, K. W. nie zasługuje na dobrodziejstwo zastosowania wobec niego tej instytucji.

Przechodząc do kwestii środków karnych, podkreślić należy, iż obrońca poprzestaje na samym podniesieniu w treści drugiego z zarzutów, iż rażąco surowością charakteryzuje się orzeczone wobec oskarżonego 5-letni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, aczkolwiek w uzasadnieniu apelacji nie argumentuje w żaden sposób, dlaczego - jego zdaniem - rozstrzygnięcie pierwszoinstancyjne w tym zakresie wymagało korekty. Nie powinien on zatem oczekiwać, iż jego skarga w tym względzie zostanie uznana za zasadną i uwzględniona.

Niemniej jednak, podkreślenia wymaga, iż realiach tej sprawy, Sąd Odwoławczy w pełni akceptuje rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego odnośnie 5-letniego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych i nie dopatrył się w nim jakichkolwiek uchybień.

Słuszność i celowość wyeliminowania na pewien czas oskarżonego z grona kierowców nie budzi przy tym jakichkolwiek wątpliwości. Przede wszystkim stanowić będzie zasłużoną dla oskarżonego dolegliwość i skłoni go do pogłębionej refleksji nad własnym postępowaniem. Pierwszoinstancyjne orzeczenie o 5-letnim czasookresie jego obowiązywania uwzględnia także cele środka karnego w zakresie prewencji ogólnej i indywidualnej. W ocenie Sądu Okręgowego, zbyt krótki okres stosowania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych nie spełniłoby tych celów.

Nadto, uwypuklenia wymaga, iż obecne brzmienie przepisu art. 42 § 2 kk, w sytuacji skazania za czyn z art. 178a § 4 kk, przewiduje nawet możliwość dożywotniego orzeczenia środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Chociaż kolizja ustaw w czasie implikowała stosowanie wobec oskarżonego K. W. korzystniejszych przepisów sprzed nowelizacji art. 42 § 2 kk, jaka miała miejsce z dniem 18 maja 2015 r., trudno jednak mówić, aby w okolicznościach tej sprawy, 5-letni okres jego obowiązywania stanowił nadmierną represję karną.

Kierując się przedstawionymi wyżej racjami, Sąd Okręgowy nie stwierdzając nadmiernej surowości kary i środka karnego wymierzonego oskarżonemu za przypisany mu w zaskarżonym wyroku czyn, poddany kontroli instancyjnej wyrok w zaskarżonej części utrzymał w mocy.

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 627 kpk i art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.), obciążając nimi oskarżonego K. W..

Z tych względów, na podstawie art. 456 kpk w zw. z art. 437 § 1 kpk, Sąd Okręgowy w Siedlcach orzekł jak w wyroku.